

Rudolfova štola v Praze – významný profil v barrandienském ordoviku

“Rudolph’s gallery” – an instructive profile in the Ordovician of the Barrandian area (English summary)

(2 obr. v textu, 1 tabule)

RADEK MIKULÁŠ

Geologický ústav AVČR, Rozvojová 135, 165 00 Praha 6

Předloženo 29. března 1994

Rudolfova štola v Praze, jedinečná historická a technická památka ze 16. století, je i významným a patrně jedním z nejuplněnějších odkrytí letenského souvrství barrandienského ordoviku. Nachází se v bezprostřední blízkosti stratotypu tohoto souvrství a velmi pravděpodobně odkrývá jeho málo známou bázi. Za současného stavu štola umožňuje poměrně podrobný a pohodlný geologický výzkum a měla by být chráněna jako významný geologický objekt.

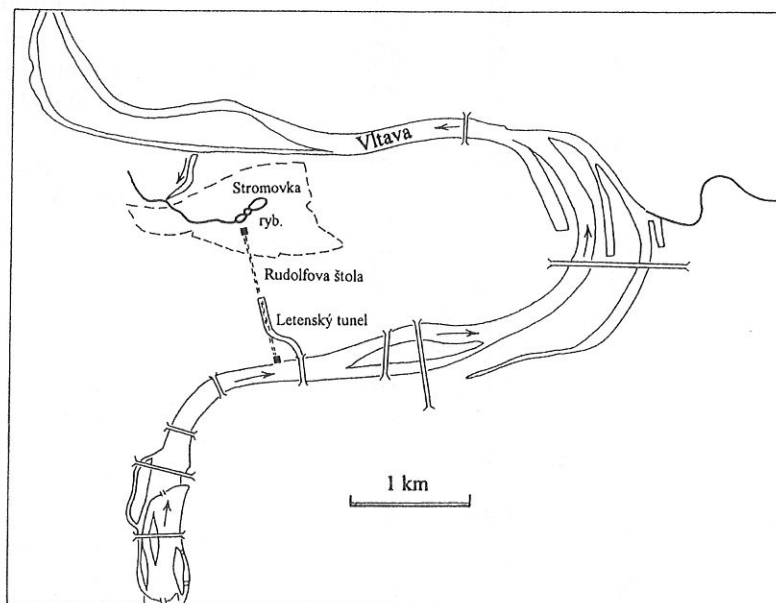
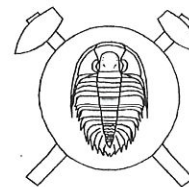
Rudolfova štola v Praze je pokládána za jedno z nejvýznamnějších českých historických podzemních děl a po této stránce jí byla věnována zasloužená pozornost (např. Streit 1960, Cílek 1992). Nalézá se mezi nábřežím Vltavy nad Švermovým mostem a rybníčky ve Stromovce, do kterých přiváděla vodu. Její celková délka je 1 100 m (obr. 1). V její bezprostřední blízkosti, na j. straně Letenské pláně, se nachází stratotyp letenského souvrství (ordovik, stupeň be-roun), který však nepředstavuje souvislejší profil ani neodkrývá spodní či svrchní hranici souvrství.

Rudolfova štola byla vytvořena v l. 1589–1593. Drobnější závaly v pozdější době vedly k vyzdívání a torkretáží některých úseků (viz Cílek 1992), přesto však štola dosud představuje málo poškozený profil velké části letenského souvrství, který (i přesto, že letenské souvrství patří v ordoviku Barrandienu k těm lépe odkrytým) nemá jinde obdobu. Po geologické stránce byla štola podrobněji zkoumána dosud pouze koncem 60. a začátkem 70. let tohoto století n.p. Geindustria, který připravoval rozsáhlou rekonstrukci štoly (ta se neuskutečnila). Byl vypracován geologický profil, dosti podrobně dokumentující litologickou (nikoliv však sedimentologickou a paleontologickou) charakteristiku,

který však nebyl ani publikován, ani předán do Geofondu (MS 1971). V současné době probíhají ve štole drobné úpravy, čištění, menší vyzdívky a budování dřevěné “podlahy” nad vodním tokem, která umožňuje pohodlný pohyb.

Štolu jsem v nedávné době orientačně prohlédl. Za cenné informace a za poskytnutí literárních údajů děkuji dr. V. Cílkovi a p. J. Brožkovi (Geologický ústav AV ČR Praha).

Zpráva Geoindustrie uvádí, že celá štola je vytvořena v letenském souvrství. Podle vlastního pozorování a srovnání existující dokumentace s geologickou mapou (Havlíček et al. 1986) se domnívám, že s. vyústění ve Stromovce odkrývá navíc podložní libeňské břidlice a teprve asi 40 m od ústí je odkryta báze letenského souvrství; zde se objevují první desky křemitých pískovců (obr. 2). Vrstvy jsou ukloněny 50–60° k J. Ve stropě štoly lze často pozorovat odkrytí větších částí vrstevních ploch místy s ichnofosi-

Obr. 1. Schematická mapa části Prahy s vyznačením průběhu Rudolfovy štoly. Podle rukopisné zprávy n.p. Geindustria (1971)